

INSTITUTE OF HUMAN RESOURCE ADVANCEMENT

University of Colombo

MASTER OF SCIENCE IN SERVICE MANAGEMENT

MSM 6600 - THESIS

විත්තවේගීය ශ්‍රමය තුරු වෘත්තීය කෘෂ්ණික බලපාන ආකාරය: විත්තවේගීය

බුද්ධියෙහි පාලනමය බලපෑම ඇසුරින්

THIS THESIS IS SUBMITTED AS A PARTIAL FULFILMENT OF THE

MASTER OF SCIENCE IN SERVICE MANAGEMENT

IN THE

INSTITUTE OF HUMAN RESOURCE ADVANCEMENT

University of Colombo

NAME: D.M.M.A DISSANAYAKE

REGISTRATION NO: IHRA/MScSM/S/05/05

INDEX NO: MSM/S/576

DATE OF SUBMISSION: 30 NOVEMBER 2023

සාරාංශය - Abstract

මෙම අධ්‍යනය මගින් විත්තවේගීය ශ්‍රමය ගුරු වෘත්තීය තෘප්තිය සඳහා කරන බලපෑම හඳුනා ගනු ලබන අතර ඒ සඳහා විත්තවේගීය බුද්ධිය මගින් සිදු කරනු ලබන පාලනමය බලපෑම අතර ඇති සංකීර්ණත්වය සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනය කරනු ලබයි. විත්තවේගීය ශ්‍රමය ආයතනික අපේක්ෂාවන් සපුරාලීම සඳහා විත්තවේග කළමනාකරණය ලෙස අර්ථ දක්වා ඇත. එය ගුරු වෘත්තීය තුළ ප්‍රචලිත සංකල්පයක් ලෙස හැඳින්විය හැක. විත්තවේගීය ශ්‍රමය ගුරුවරුන්ගේ රැකියා තෘප්තියට බලපාන්නේ කෙසේද යන්න සහ විත්තවේගීය බුද්ධිය කාලනමය වශයෙන් බලපෑම සිදු කරන්නේ කෙසේද යන්න සොයා බැලීම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වේ. මෙහිදී ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණය භාවිතා කරමින් දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කරන අතර ඒ සඳහා කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන ජාත්‍යන්තර පාසල් 18 ක ද්විතීක අංශයට අදාළ ගුරුවරුන් මොගත් වගුව අනුව නියමය 201 වුවද ලැබූ ප්‍රතිචාර අනුව ගුරුවරුන් 197 දක්‍රියයන් මත මෙහි දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. එහිදී දත්ත එක් රැස් කිරීමේ මෙවලමක් ලෙස ප්‍රශ්නාවලිය භාවිතා කරන ලද අතර එහි ජන විද්‍යාත්මක ප්‍රශ්න සහ ලිකට් පරිමාණ ප්‍රශ්න භාවිතා කරන ලදී. විචල්‍යයන්ගේ ස්වභාවය හඳුනාගැනීමට එසේම ඒවායේ ප්‍රමිත භාවය පරීක්ෂා කිරීමට විස්තරාත්මක සංඛ්‍යානාය භාවිතා කෙරේ. නියැදිය ඇසුරින් රැස් කරන ලද ප්‍රාථමික දත්තවල මාතය, මධ්‍යයනය, මධ්‍යස්ථය යන ප්‍රවණතා මිනුම්ද, විචල්‍යතාවය, සම්මත අපගමනය යන විචල්‍ය මිනුම්ද, කුටිකතවය හා වක්‍රීමය ද විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාන ශිල්ප ක්‍රම ඇසුරින් හඳුනා ගන්නා අතර විස්තරාත්මක සංඛ්‍යානයේ මධ්‍යන්‍ය මගින් ඒ ඒ විචල්‍යය වලට ලැබී ඇති ප්‍රතිචාරයන් ද හඳුනා ගත හැක. එසේම සම්මත අපගමනය මගින් විචල්‍යය වලින් සාපේක්ෂව කුමන විචල්‍ය ද වෙනස්වේද යන්න ද මින් දැක ගත හැක. තවද කුටිකතාව සහ වක්‍රීමය මගින් දත්ත ප්‍රමත ව්‍යාප්තියක පවතිනවා ද යන්න නිගමනය කළ හැක. ඒ අනුව දත්තයන්ගේ හැසිරීම පිළිබඳව සාරාංශ ගත තොරතුරු ඉන් ලබා ගත හැකි වේ. පරීක්ෂණයේ සොයාගැනීම මගින් විත්තවේගීය ශ්‍රමය සහ ගුරුවෘත්තීයේ තෘප්තිය අතර ප්‍රබල සම්බන්ධතාවයක් පෙන්නුම් කරයි. ගුරු වෘත්තීය තෘප්තියට බලපාන ප්‍රධාන විත්තවේගීය හැසිරීම වනුයේ, පර්යේෂණ දත්ත විශ්ලේෂණයට අනුව ස්වභාවික හැසිරීම බව ගෙනහැර දැක්විය හැක. ගැඹුරු හැසිරීම සහ මතුපිට හැසිරීම පිළිවෙලින් දෙවෙනි සහ තුන්වෙනි ස්ථාන ලෙස පෙන්නුම් කළ හැක.

මෙම සොයාගැනීම් අනුව ජාත්‍යන්තර පාසල්වල ගුරු වෘත්තීය තෘප්තිය ඉහළ නැංවීම සඳහා ගුරුවරුන් ඵලදායී ලෙස තම ස්වභාවික හැසිරීම්, ගැඹුරු හැසිරීම සහ මතුපිට හැසිරීම කළමනාකරණය කර යුතු අතර ඒ සඳහා තමාගේ විත්තවේගීය බුද්ධිය යොදාගත යුතු බව පැහැදිලි වේ. අවසාන වශයෙන් පර්යේෂණ සොයාගැනීම් හි බලපෑම, නිර්දේශයන්, නිගමනයන් මෙන්ම පරීක්ෂණයේ පවතින සීමාවන් ද අනාගත පරීක්ෂණ සඳහා යෝජනාව ඉදිරිපත් කොට ඇත.

ප්‍රධාන වචන ලෙස : Key words : විත්තවේගීය ශ්‍රමය(Emotional labour), ගුරු වෘත්තීය තෘප්තිය(Teaching job satisfaction), විත්තවේගීය බුද්ධිය (Emotional Intelligence)

අන්තර්ගතය

පිළිගැන්වීම - Acknowledgements	v – v
සාරාංශය - Abstract	vi-vi
අන්තර්ගතය - Content	vii-x
වගු ලැයිස්තුව - List of Tables	xi-xi
ප්‍රස්ථාර ලැයිස්තුව- List of charts	xii-xii
රූප ලැයිස්තුව - List of Figures	xiii-xiii
 1.0 පළමු පරිච්ඡේදය- හැඳින්වීම	
1.1 හැඳින්වීම	01-01
1.2 පර්යේෂණ පසුබිම	02-06
1.4 පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන සංකල්ප පිළිබඳ හැඳින්වීම	06-08
1.5 පර්යේෂණ ගැටලුව හඳුනාගැනීම	07-10
1.6 පර්යේෂණ ප්‍රශ්න	10-10
1.7 පර්යේෂණ අරමුණු	10-10
1.8 පර්යේෂණයේ වැදගත්කම	10-12
1.9 පර්යේෂණයේ සංවිධානය	13-13
1.10 ප්‍රධාන නිර්වචන	13- 15
1.11 පරිච්ඡේද සාරාංශය	15-15
2.0 දෙවන පරිච්ඡේදය - සාහිත්‍ය විමර්ශනය	16-16
2.1 හැඳින්වීම	16-16
2.3 පර්යේෂණයට අදාළ සේවා අංශයෙහි පසුබිම	16-18
2.4 විත්තවේගීය ශ්‍රමය	18-18
2.4.1 විත්තවේගයන් පිළිබඳ හැඳින්වීම	18-19
2.4.2 විත්තවේගී ශ්‍රමය පිළිබඳ අර්ථ දැක්වීම	19-21
2.4.3 විත්තවේගීය ශ්‍රමය තුළ ගුරුවෘත්තීය සඳහා ඇති බලපෑම	21-22
2.4.4 විත්තවේගීය ශ්‍රමය ඒකාබද්ධ ආකෘතියක් ලෙස	22-23

2.4.4.1 වික්තවේගීය රැකියා ඉල්ලුම	23-23
2.4.4.2 වික්තවේගීය ප්‍රදර්ශන නීති	23-24
2.4.4.2.1 ගුරු වෘත්තීය තුළ වික්තවේගීය ප්‍රදර්ශන නීති	24-25
2.4.4.3 වික්තවේගීය ශ්‍රම උපායමාර්ග	25-26
2.4.4.3.1 ගුරුවරුන්ගේ වික්තවේගීය ශ්‍රම උපායමාර්ග	26-27
2.4.4.3.2 ගුරුවරුන්ගේ වික්තවේගීය ශ්‍රම උපායමාර්ග වල මානයන්	27-28
2.5 ගුරු වෘත්තියේ තෘප්තිමත්භාවය	29-29
2.5.1 ගුරු වෘත්තීය තෘප්තිය අර්ථකථනය	29-31
2.5.1.1 රැකියා තෘප්තිමත්භාවය අර්ථකථනය	31-33
2.5.1.1.1 රැකියා තෘප්තිය පිළිබඳ න්‍යාය	33-36
2.5.2 වික්තවේගී ශ්‍රමය ගුරුවෘත්තීය තෘප්තියට කරනු ලබන බලපෑම	36-37
2.6 වික්තවේගීය බුද්ධිය	37-37
2.6.1 වික්තවේගීය බුද්ධිය සම්බන්ධයෙන් ඇති අර්ථකථන	37-38
2.6.2 වික්තවේගීය බුද්ධියෙහි ආකෘති	38-43
2.6.3 වික්තවේගීය බුද්ධිය තක්සේරුව සඳහා ඇති මානයන්	43-43
2.6.4 වික්තවේගීය බුද්ධිය සහ ගුරු වෘත්තීය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය	43-44
2.6.4 වික්තවේගී බුද්ධිය සහ ගුරුවෘත්තියේ තෘප්තිය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය	44-44
2.6.5 වික්තවේගීය බුද්ධිය සහ වික්තවේගී ශ්‍රමය සහ අතර ඇති සම්බන්ධතාවය	45-45
2.7 පර්යේෂණ කල්පිත	45-46
2.8 පරිච්ඡේද සාරාංශය	46-47

3.0	භූත් වෙනි පරිච්ඡේදය - පර්යේෂණක්‍රමවේදය	
3.1	හැඳින්වීම	48-48
3.2	පරීක්ෂණයේ සංගහනය	48-48
3.3	පරීක්ෂණයේ නියැදිය	48-48
3.3.1	නියැදියේ ප්‍රමාණය	48-48
3.3.2	නියැදීමේ ක්‍රමවේදය	49-49
3.4	දත්ත රැස් කර ගැනීම	49-50
3.4.1	ප්‍රාථමික දත්ත	49-50
3.4.2	ද්විතියික දත්ත	49-50
3.5	දත්ත විශ්ලේෂණ ශිල්පීය ක්‍රම	50 -50
3.6	සංකල්පනාත්මක රාමුව	53-53
3.7	පර්යේෂණ කල්පිත	54-54
3.8	විචල්‍යයන්ගේ මෙහෙයුම්කරණය	54-54
3.9	ප්‍රශ්නාවලියේ මෙහෙයුම්කරණය	55-56
3.10	සාරාංශය	57-57
4.0	හතර පරිච්ඡේදය - දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම විශ්ලේෂණය	
	සහ අර්ථ නිරූපණය	58-58
4.1	හැඳින්වීම	59-59
4.2	නියැදියේ ව්‍යාප්තිය	59-59
4.2.1	ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව ප්‍රතිචාර	59-59
4.2.2	වයස් ව්‍යුහය අනුව ප්‍රතිචාර	60-60
4.2.3	ගුරු වෘත්තියෙහි පළපුරුද්ද අනුව ප්‍රතිචාර	61-61
4.2.4	අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව ප්‍රතිචාර	62-62
4.3	අභ්‍යන්තර අනුකූලතා පරීක්ෂාව	63-63

4.4 ගුණාකරයෙන් ප්‍රතිචාරවල ස්වභාවය හඳුනා ගැනීම	63-64
4.5 විචල්‍යයන් අතර පවතින සම්බන්ධතාව හඳුනා ගැනීම	64-65
4.6 විචල්‍යයන් අතර පවතින සම්බන්ධතාවය ප්‍රමාණය හා දිශාව හඳුනාගැනීම	65-65
4.6.1 ආකෘති සාරාංශය - Model Summary	65-65
4.6.2 ANOVA විශ්ලේෂණය	66-66
4.6.3 සහ සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය	66-68
4.6.4 විසිරි කින් සටහන - Scatter Plot	67-67
4.6.5 Normal Q-Q plot of Standardized Residual	68-68
4.7 පාලන විචල්‍යයේ බලපෑම හා දිශාව හඳුනාගැනීම.	69- 69
4.8 සාකච්ඡාව	70-71
5.0 පස්වන පරිච්ඡේදය -පර්යේෂණයේ සොයා ගැනීම් , බලපෑම නිගමන හා නිර්දේශයන්	
5.1 හැඳින්වීම	72-72
5.2 පර්යේෂණයේ සාරාංශය	72-72
5.3 පර්යේෂණයේ සොයාගැනීම්	73- 73
5.4 පර්යේෂණයේ සොයා ගැනීම්හි බලපෑම	74-75
5.5 නිර්දේශයන්	76 -78
5.6 නිගමනයන්	78-78
5.7 පර්යේෂණයේ සීමාවන්	79-79
ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ	80-85
ඇමුණුම් II - ප්‍රශ්නාවලිය	86-87